

ЛАППО-ДАНИЛІВСЬКИЙ Олександр Сергійович (15(27). 01. 1863, маєток Удачне поблизу с. Малософіївка Верхньодніпров. пов. Катеринослав. губ., нині Криничан. р-ну Дніпроп. обл. — 07. 02. 1919, Петроград, нині С.-Петербург) — історик. Академік РАН (1905). Почес. д-р права Кембридж. університету (1916). Закін. Сімфероп. гімназію (1882), С.-Петербур. університет (1886), де й працював: від 1890 — приват-доцент, згодом — проф.; водночас 1891–1905 — завідувач кафедри рос. історії С.-Петербур. істор.-філол. інституту; також читав лекції у приват. г-зіях. 1906 обраний чл. Держ. ради Рос. імперії від АН і університетів. Його магістер. дис. «Организация прямого обложения в Московском государстве со времен Смуты до эпохи преобразований» (С.-Петербург, 1890) відзнач. Уваров. медаллю С.-Петербур. АН. Спочатку дотримувався позитивіст. поглядів, згодом, під впливом ідей Г. Ріккєрта, перейшов на позиції т. зв. фрайбур. школи нім. неокантіанства. Досліджував політ.-юрид. і госп. історію Росії від часів самостійності Новгороду до «імператор. періоду», зокрема покріпачення селянства у Моск. державі та його станову

структуру. Наук. спадщина Л.-Д. позначена високою культурою використання джерел, особливо актового матеріалу, намаганням запровадити в обіг насамперед госп.-екон. масиви цього матеріалу. Разом з тим, він створив фундам. картину суто політ. ідей у рос. історії 18 ст., важливу для розуміння і тогочас. укр. історії. За політ. поглядами, як і більшість рос. професури поч. 20 ст., був близьким до кадет. кіл. Учасник 3-го (Берлін, 1908) і 4-го (Лондон, 1913) Міжнар. конгресів істориків, співзасн. Соціол. товариства ім. М. Ковалевського (1916).

Основні праці

Скифские древности // Зап. Отделения русской и славян. археологии Рус. археол. об-ва. С.-Петербург, 1887. Т. 4; Критические заметки по истории народного хозяйства в Великом Новгороде и его области за XI–XV вв. С.-Петербург, 1895; Очерк внутренней политики императрицы Екатерины II. С.-Петербург, 1898; Разыскания по истории прикрепления владельческих крестьян в Московском государстве XVI–XVII вв. С.-Петербург, 1900; Печати последних Галичско-Владимирских князей и их советников. С.-Петербург, 1906; Методология истории. Вып. 1–2. С.-Петербург, 1910–13; Москва, 2006; Основные принципы исторического знания в главнейших его направлениях: номотетическом и идеографическом // Изв. РАН. 1918. № 6, 7, 9, 11, 13; Очерк русской дипломатики частных актов. Петроград, 1920; С.-Петербург, 2007.

Рекомендована література

1. Материалы для биографии А. С. Лаппо-Данилевского. Ленинград, 1929;
2. Ратьковский И. С. Перекрестки судеб: А. С. Лаппо-Данилевский, С. Ф. Платонов и Д. Б. Рязанов в 1918 г. // Клио. 2013. №12.

В. Л. Скуратівський

Бібліографічний опис:

Лаппо-Данилевський Олександр Сергійович / В. Л. Скуратівський // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53257>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).